

Příspěvková organizace Pardubického kraje
Mozartova 449, 530 09 Pardubice

VNITŘNÍ SMĚRNICE

4I-SM/2026

Etický kodex

Datum vydání	1.4. 2026	Zveřejněno dne	1.4. 2026	Platnost od	20.4. 2026	Platnost do	
Číslo jednací	PPR 390/2026			Počet stran	5	Počet příloh	2
Závazná pro	všechny zaměstnance		Umístění	- přístupná pro všechny zaměstnance v pracovním prostoru domény Poradny pro rodinu Pardubického kraje https://drive.google.com/			
Spisový znak / Skartační znak lhůta		1.5/A5		Druh dokumentu		Vlastní, vnitřní norma	
Zpracoval	Mgr. Pavla Morávková			Dne	1.4. 2026	Podpis	Mgr. Pavla Morávková Digitálně podepsal Mgr. Pavla Morávková Datum: 2026.04.01 13:44:10 +02'00'
Přezkoumal	Mgr. Petra Lášková, MBA			Dne	1.4. 2026	Podpis	Mgr. Petra Lášková, MBA Digitálně podepsal Mgr. Petra Lášková, MBA Datum: 2026.04.01 13:47:42 +02'00'
Schválil	Mgr. Petra Lášková, MBA			Dne	1.4. 2026	Podpis	Mgr. Petra Lášková, MBA Digitálně podepsal Mgr. Petra Lášková, MBA Datum: 2026.04.01 13:48:03 +02'00'
Ruší a nahrazuje platnost dokumentů	Směrnici 4I-SM/2025 Etický kodex					ze dne: 26.5. 2025	

Obsah směrnice:

- 1.) Terminologie a určení Etického kodexu
- 2.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu k zájemci a klientovi
- 3.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke svému zaměstnavateli
- 4.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke svým kolegům
- 5.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke svému povolání a odbornosti

1.) Terminologie a určení Etického kodexu

Etický kodex stanovuje zásady profesionálního a etického jednání všech odborných pracovníků Poradny pro rodinu Pardubického kraje. Tento kodex je závaznou normou pro interní i externí pracovníky, kteří jsou v přímém kontaktu se zájemci a klienty poskytovaných služeb, a představuje rámec pro jejich každodenní profesní rozhodování.

Kodex je formulován s ohledem na Listinu základních práv a svobod, Chartu lidských práv Organizace spojených národů a Úmluvu o právech dítěte, čímž zajišťuje, že všechny pracovní postupy a jednání respektují základní lidská práva a důstojnost každého klienta.

Při výkonu svých profesních povinností je každý odborný pracovník (dále jen „pracovník“) Poradny pro rodinu Pardubického kraje povinen jednat v souladu s tímto Etickým kodexem, a to ve všech oblastech své práce, jak v přímé práci s klienty, tak při spolupráci s kolegy, partnery a dalšími institucemi.

2.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu k zájemci a klientovi

Pracovníci při své práci dodržují základní zásady - principy uvedené ve veřejném závazku služby Odborné sociální poradenství a standardech č.1 SPO (sociálně právní ochrany, tyto jsou:

2.1 Zásady ve službě Odborné sociální poradenství:

Zásada odbornosti:

Služba je poskytována odbornými pracovníky (manželský a rodinný poradce, sociální pracovník), kteří odpovídají svými kvalifikačními předpoklady zákonem stanoveným požadavkům (§ 115 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění). Manželští a rodinní poradci splňují kvalifikační požadavky Asociace manželských a rodinných poradců ČR.

Zásada bezplatnosti:

Služba je poskytována bez úhrady (dle § 72 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách).

Zásada důvěrnosti a bezpečí:

Poskytovatel sociální služby je povinen zachovávat mlčenlivost i po ukončení pracovního poměru. Tuto povinnost stanovuje § 100 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, a také Zákoník práce. Výjimky jsou upraveny platnou legislativou.

Zásada respektu a nestrannosti:

Poskytovatel respektuje osobnost klienta, jeho přání a požadavky a zajišťuje právo klienta vyjádřit svou vůli ve všech oblastech poskytované služby, například prostřednictvím připomínek nebo stížností v případě nespokojenosti se službou. Odborné sociální poradenství je poskytováno všem osobám bez rozdílu rasy, pohlaví, zdravotního postižení, sexuální orientace, politické příslušnosti, světonázoru či sociálního statusu. Pomoc a podpora jsou poskytovány nestranně, bez předsudků a bez vlivu politických nebo náboženských přesvědčení poskytovatele.

Zásada podpory aktivního přístupu klienta:

Poskytovatel podporuje aktivní participaci klientů na plnění stanovených cílů a zabezpečuje takové podmínky, které předcházejí vzniku závislosti na poskytované službě. Primárním cílem je postupné osamostatnění klienta a jeho začlenění do přirozeného společenského prostředí.

Zásada nezávislosti:

Poradna poskytuje služby klientům nezávisle na státních či jiných institucích, včetně těch, od kterých čerpá finanční prostředky na svou činnost.

2.2 Zásady ve službě Náhradní rodinné péče - Posuzování žadatelů o NRP a odborného poradenství:

Zásada individuálního posuzování zájmu

Každé rozhodnutí a opatření musí být založeno na detailní, aktuální a individuální analýze potřeb, rizik a přání konkrétních žadatelů, zájemců a jejich dětí.

Zásada profesního etického jednání (diskrétnost a důvěra)

Při koordinaci a výměně informací mezi subjekty musí být vždy dodržena profesní mlčenlivost, ochrana osobních údajů a je postupováno tak, aby byla udržena důvěra jak ze strany rodiny, tak spolupracujících organizací.

Zásada transparentnosti a zpětné vazby

Zájemci a žadatelé musí být plně informováni o formách péče, možnostech řešení jejich situace, procesu přijetí dítěte a průběžně dostávat srozumitelnou a konstruktivní zpětnou

vazbu k průběhu jejich posuzování, k identifikovaným silným stránkám a oblastem vyžadujícím další rozvoj, včetně jasného vysvětlení navazujících kroků v celém procesu zprostředkování.

Zásada systémové návaznosti

Během odborného poradenství musí být zajištěn plynulý přechod od přípravné fáze a poradenství k navazujícím doprovodným a podpůrným službám (krizová pomoc, psychoterapie, doprovodná organizace).

2.3 Zásady ve službě Náhradní rodinné péče - Přípravy žadatelů o NRP:

Zásada primárního zájmu dítěte

Všichni žadatelé musí být důkladně připraveni z hlediska jejich bezpodmínečné ochoty a schopnosti podřídit vlastní životní plány, očekávání a potřebu naplnění rodičovství skutečným aktuálním potřebám a právům dítěte.

Zásada reality a otevřenosti

Příprava musí být založena na realistickém pohledu na rodičovství v náhradní péči, včetně přijetí skutečnosti, že dítě si s sebou přináší traumata, citové ztráty a minulost, která je nedílnou součástí jeho identity.

Zásada respektu k původu a identitě

Žadatelé jsou vedeni k aktivnímu a neodsuzujícímu respektu k původní rodině dítěte a jeho kulturní, etnické a rodinné historii. Musí být schopni podporovat a udržovat u dítěte pozitivní identitu spojenou s jeho původem.

Zásada sebeuvědomění a sebereflexe

Proces přípravy vede žadatele k hloubkové sebereflexi jejich vlastních motivačních faktorů pro vstup do náhradní rodinné péče, jejich silných stránek, ale i slabin.

3.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke svému zaměstnavateli

Pracovník odpovědně plní své povinnosti vyplývající ze závazků vůči zaměstnavateli, jak jsou stanoveny v pracovní smlouvě, základních povinnostech pracovníka, pracovní náplni a případně dalších obdobných dokumentech.

Pracovník jedná vůči zaměstnavateli loajálně. Případné problémy ve vztahu mezi pracovníkem a organizací jsou přednostně řešeny prostřednictvím vzájemné komunikace a dohody uvnitř organizace.

Pokud pracovník se souhlasem zaměstnavatele vykonává soukromou praxi, dbá na to, aby nedocházelo ke střetu zájmů, zejména důsledným oddělováním klientů Poradny pro rodinu Pardubického kraje od klientů své soukromé praxe.

4.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke kolegům

Pracovník jedná vůči ostatním pracovníkům v souladu se zásadami profesionální kolegiality. Rozvíjí spolupráci v týmu, respektuje jejich znalosti, zkušenosti i odlišné názory a neznevažuje jejich odbornou způsobilost. Na pracovišti přispívá k vytváření prostředí založeného na toleranci, vzájemném respektu a funkční spolupráci.

5.) Pravidla etického chování pracovníka ve vztahu ke svému povolání a odbornosti

Pracovník je povinen znát a dodržovat právní předpisy a další závazné normy vztahující se k výkonu jeho povolání, včetně souvisejících dokumentů. Dbá na to, aby jím vykonávané činnosti odpovídaly jeho kompetencím, znalostem, zkušenostem a dovednostem.

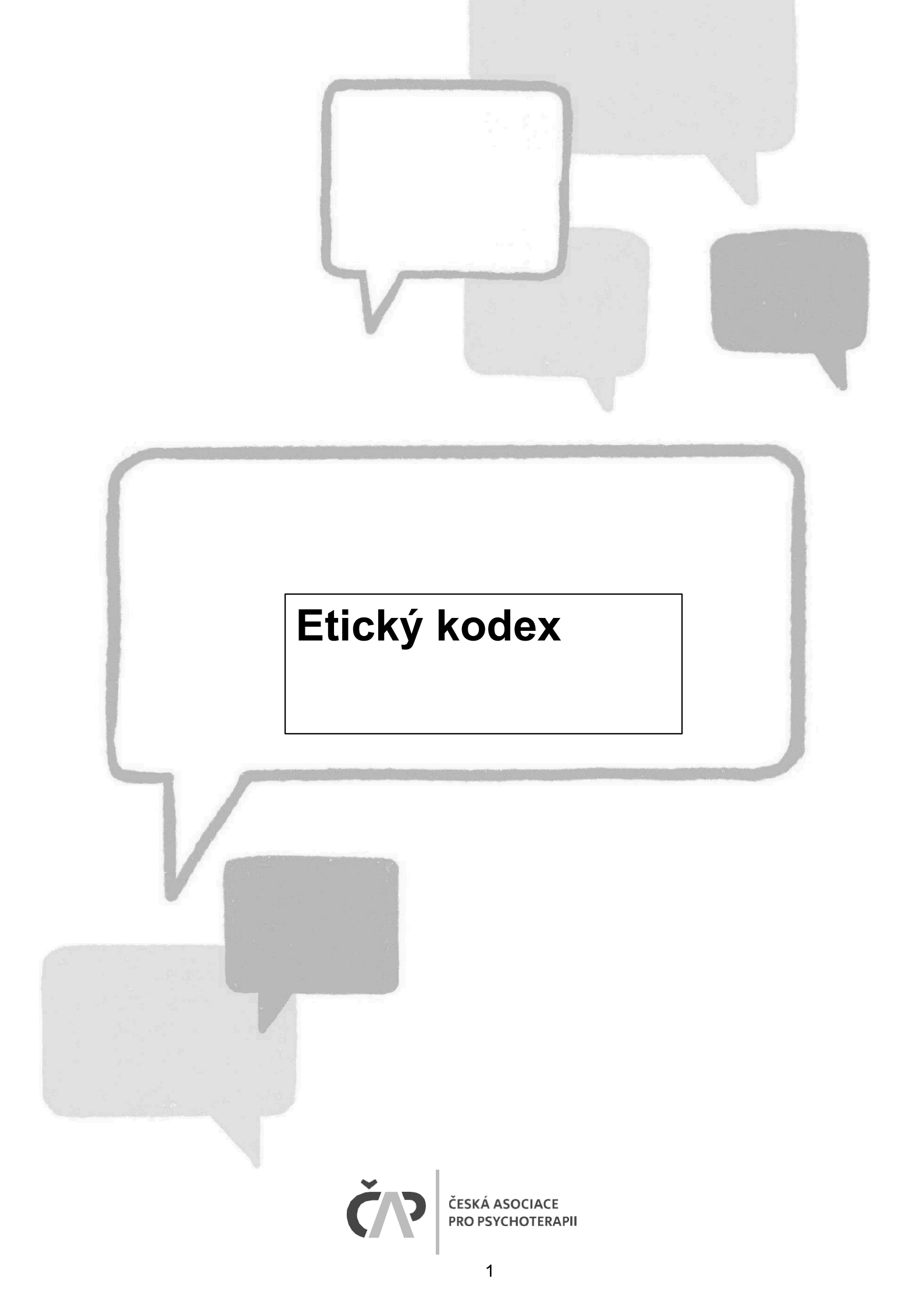
Pracovník se průběžně odborně vzdělává tak, aby byl způsobilý vykonávat svou práci na odpovídající odborné úrovni. Pracovník v přímém kontaktu s klienty se účastní intervizí a supervizí s cílem předcházet syndromu vyhoření a zajišťovat kvalitu poskytovaných služeb.

Příloha č.1:

Etický kodex České psychoterapeutické společnosti dle Evropské asociace pro psychoterapii (EAP)

Příloha č.2:

Etický kodex společnosti sociálních pracovníků ČR

Etický kodex

ČESKÁ ASOCIACE
PRO PSYCHOTERAPII

PREAMBULE

Psychoterapeuti respektují důstojnost a hodnotu jednotlivce a usilují o zachování a ochranu základních lidských práv.

Průběžně rozvíjejí své poznatky o lidském chování, o tom, jak lidé rozumějí sami sobě a ostatním, a využívají tyto poznatky pro dobro lidí.

Při dosahování těchto cílů vynakládají veškeré úsilí k ochraně zájmů lidí, kteří vyhledávají jejich služby, jejich blízkých (není-li to v rozporu s potřebami klientů), a všech účastníků výzkumu, kteří se mohou stát zkoumanými objekty.

Psychoterapeuti respektují ostatní členy své profese a příbuzných oborů a dělají vše, co je v jejich silách a co není v rozporu se zájmy klientů, pro to, aby poskytovali úplné informace a vzájemně se respektovali.

Své dovednosti používají pouze pro účely, jež jsou v souladu s těmito hodnotami, a vědomě nedopustí jejich zneužití.

Psychoterapeuti požadují svobodu komunikace a dotazování a přijímají zodpovědnost, kterou tato svoboda vyžaduje: způsobilost, objektivitu při uplatňování dovedností a starost o nejlepší zájmy klientů, kolegů, studentů, účastníků výzkumu a členů společnosti.

Psychoterapeuti ve snaze dosáhnout těchto ideálů plně souhlasí s etickými zásadami v následujících oblastech:

1. odpovědnost,	5. zájmy klienta,
2. kompetence,	6. profesní vztahy,
3. etické a právní normy,	7. veřejná prohlášení,
4. důvěrnost,	8. diagnostické techniky,
	9. výzkum

Psychoterapeuti plně spolupracují se svými profesními, národními a evropskými organizacemi a asociacemi a s Evropskou asociací pro psychoterapii (EAP). Rychle a úplně reagují na dotazy a požadavky všech řádně ustanovených etických nebo profesních komisí těchto asociací nebo organizací, jichž jsou členy nebo k nimž patří.

Přijetí do České asociace pro psychoterapii (ČAP) zavazuje psychoterapeuty k dodržování všech těchto zásad.

ODPOVĚDNOST

Při poskytování služeb dodržují psychoterapeuti nejvyšší standardy své profese. Přijímají odpovědnost za důsledky svého jednání a vynakládají veškeré úsilí, aby zabezpečili vhodné využití svých služeb.

1/A

Jakožto praktici si psychoterapeuti uvědomují, že nesou velkou sociální zodpovědnost, neboť jejich doporučení a odborné jednání může ovlivnit životy druhých lidí. Jsou ostražití k osobním, společenským, organizačním, finančním a politickým situacím a tlakům a k působení prostředí, které by mohly vést ke zneužití jejich vlivu.

1/B

Psychoterapeuti si se svými klienty předem objasní všechny záležitosti, které by se mohly týkat jejich společné práce. Vyhýbají se vztahům, které by mohly omezit jejich objektivitu nebo vést ke střetu zájmů.

1/C

Psychoterapeuti jsou povinni pokusit se zabránit zkreslení, zneužití nebo zamlčení svých zjištění institucí nebo agenturou, která je zaměstnává.

1/D

Jako členové národních nebo organizačních struktur zůstávají psychoterapeuti jako jednotlivci odpovědní nejvyšším normám své profese.

1/E

Jako učitelé nebo lektori si jsou psychoterapeuti vědomi své primární povinnosti pomáhat ostatním získávat znalosti a dovednosti. Udržují vysoké

standardy vzdělání tím, že informace předkládají objektivně, plně a přesně.

1/F

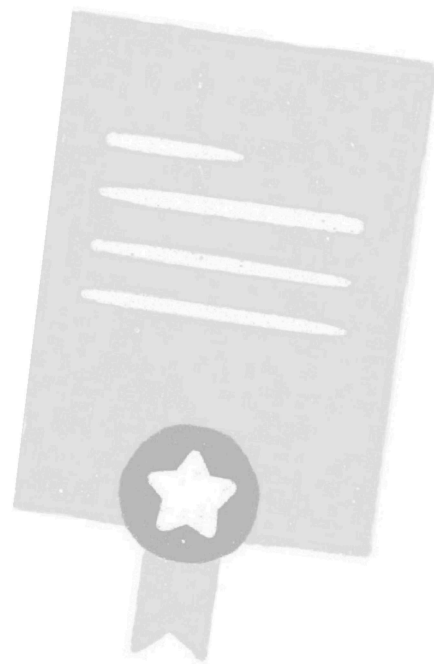
Jako výzkumníci přijímají psychoterapeuti odpovědnost za výběr výzkumných témat a metod použitých při výzkumu, analýze a zpracování výsledků. Své výzkumy plánují tak, aby minimalizovali možnost, že jejich závěry budou zavádějící. Umožňují důkladnou diskusi o omezené platnosti svých zjištění, obzvláště tam, kde se jejich práce dotýká sociální problematiky nebo kde by mohla být zjištění chápána na úkor lidí určitého věku, pohlaví, národnosti, socioekonomického zařazení nebo jiných sociálních charakteristik. Při publikování výsledků své práce nikdy nezamlčí nesouhlasící data a připouštějí existenci jiných hypotéz a vysvětlení svých nálezů. Psychoterapeuti přijímají uznání jen za práci, kterou skutečně vykonali. S příslušnými osobami a agenturami si předem vyjasní očekávání týkající se sdílení a využití získaných dat. Zásahy do prostředí, ze kterého jsou data sbírána, omezují na minimum.

1/G

Jako supervizoři si jsou psychoterapeuti vědomi své primární povinnosti pomáhat ostatním rozvíjet znalosti a dovednosti. Zajišťují vysokou úroveň reflektivního učení.

KOMPETENCE

Všichni terapeuti sdílí odpovědnost za udržování vysoké úrovně kompetencí v zájmu veřejnosti a profese jako celku. Psychoterapeuti si jsou vědomi hranic své kompetence a mezí terapeutických technik. Poskytují pouze takové služby a používají pouze takové techniky, ke kterým je opravňuje výcvik a zkušenost. V těch oblastech, kde uznávané normy ještě neexistují, přijímají psychoterapeuti všechna opatření nezbytná k ochraně zájmů svých klientů. Sledují informace z oblasti zdravotnictví, vědy a své profese, které mají vztah ke službám, jež poskytují.

2/A

Psychoterapeuti uvádějí svoji kvalifikaci, vzdělání, výcvik a zkušenosti přesně. Jako doklad svého vzdělání a odborného výcviku předkládají pouze ty tituly nebo kvalifikace získané v uznávaných vzdělávacích institucích nebo v těch, které uznává EAP. Psychoterapeuti udržují kvalitu vlastní práce na takové úrovni, aby odpovídala minimálním profesním standardům EAP, kritériím příslušné Národní organizace udělujících certifikát (NAO) a příslušné Celoevropské akreditační organizace (EWAO) v jejich terapeutickém směru nebo metodě, pokud existují. Uznávají i další zdroje vzdělání, výcviku a zkušeností, které získali.

2/B

Jako praktici a učitelé nebo lektori vykonávají psychoterapeuti své povinnosti na základě pečlivé přípravy tak, aby jejich práce byla na co nejvyšší úrovni a aby jejich sdělení byla přesná, aktuální a výstižná.

2/C

Psychoterapeuti si jsou vědomi potřeby neustálého vzdělávání a osobního rozvoje a jsou otevřeni novým pracovním postupům a změnám v očekáváních a hodnotách v čase.

2/D

Psychoterapeuti si jsou vědomi rozdílů mezi lidmi, které mohou být spojeny např. s věkem, pohlavím, socioekonomickým statusem a etnickým původem, nebo jsou dány speciálními potřebami těch, kteří by mohli být nějak specificky znevýhodněni. Měli by mít odpovídající výcvik, zkušenosti nebo možnost konzultace, aby těmto osobám zajistili vhodné a kompetentní služby.

2/E

Psychoterapeuti, kteří jsou odpovědní za rozhodnutí týkající se jedinců nebo postupů na základě výsledků testů, rozumí principům psychologické diagnostiky, problémům validizace a výzkumů s pomocí testů.

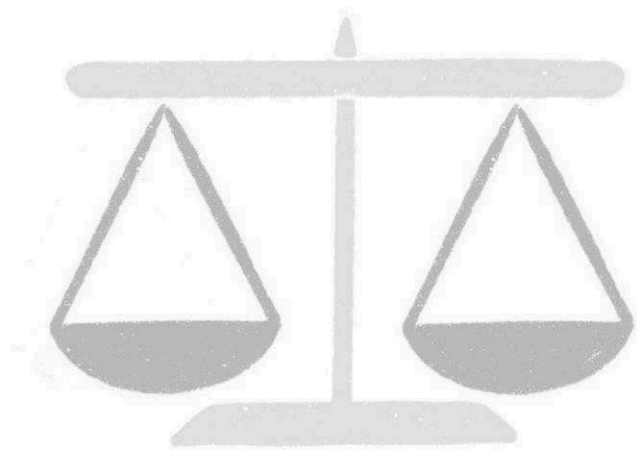
2/F

Psychoterapeuti si uvědomují, že osobní problémy a konflikty mohou ovlivňovat jejich pracovní výkon. Proto se zdržují jakékoliv aktivity, při níž by jejich osobní problémy mohly vést k nedostatečnému výkonu nebo poškození klienta, kolegy, studenta nebo účastníka výzkumu. Jsou-li ve chvíli, kdy si uvědomí své osobní

problémy, již do takové aktivity zapojení, vyhledají kompetentní odbornou pomoc, aby zjistili, zda-li mají svoje profesionální aktivity přerušit, ukončit, nebo omezit jejich rozsah.

2/G

Psychoterapeuti, kteří se pouští do činnosti v nové oblasti, se ujistí, že splnili veškeré profesní požadavky na výcvik a dovednosti související s touto novou činností, a to dříve, než ji začnou praktikovat. Zajistí, že jejich působení v této nové oblasti je na nejvyšší možné úrovni. Ujistí se, že nedochází k směšování, záměně nebo konfliktu s žádnou již probíhající činností.

ZÁSADA 3. ETICKÉ

A PRÁVNÍ NORMY

Morální a etické zásady chování psychoterapeutů jsou stejnou měrou jejich osobní záležitostí jako pro jakéhokoli jiného občana, s výjimkou případů, kdy by mohly ohrozit plnění pracovních povinností nebo snížit důvěru veřejnosti v psychoterapii a psychoterapeuty. Co se vlastního chování týče, jsou psychoterapeuti vnímaví k převažujícím společenským normám a k dopadu, který může dodržování nebo narušování těchto norem mít na výkon jejich profese. Psychoterapeuti si jsou rovněž vědomi možného dopadu svého chování na veřejnosti na schopnost kolegů vykonávat své pracovní povinnosti.

3/A

Ve své profesi jednají psychoterapeuti v souladu se zásadami EAP, svých NAO a s normami a pravidly svého institutu či asociace vztahujícími se k praxi. Psychoterapeuti rovněž dodržují příslušné vládní zákony a předpisy. Pokud jsou evropské, národní, krajské, organizační nebo instituční zákony, předpisy nebo postupy v rozporu s EAP, s NAO nebo s předpisy a normami asociací a institutů, oznámí psychoterapeuti svůj závazek vůči EAP, NAO a předpisům a normám svých institutů a asociací a pokud možno se snaží rozpor vyřešit. Jako profesionálové se soustředí na rozvoj právních a dalších podobných předpisů, které nejlépe slouží zájmu veřejnosti, a usilují o změnu těch předpisů, které veřejnému zájmu neslouží.

3/B

Jako zaměstnanci nebo zaměstnavatelé se psychoterapeuti nezapojují do nehumánních praktik nebo takových praktik, které vedou k nezákonným nebo neospravedlnitelným činům, a ani je netolerují. Tyto praktiky zahrnují mimo jiné užívání postupů založených na posuzování lidí na základě rasy, znevýhodnění, věku, pohlaví, sexuální orientace, náboženského vyznání nebo národnosti při provozování praxe, při náboru, povyšování nebo při odborném výcviku.

3/C

Ve svých profesních rolích se psychoterapeuti vyhýbají jakékoli činnosti, která porušuje nebo omezuje lidská, zákonná nebo občanská práva klientů či jiných osob, kterých by se mohla jejich činnost dotýkat.

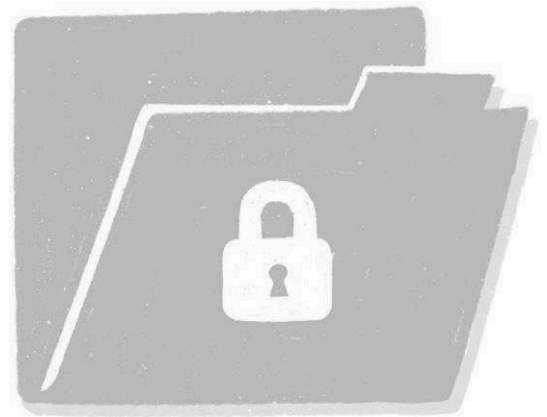
3/D

Jako praktici, učitelé, lektori a výzkumníci si jsou psychoterapeuti vědomi skutečnosti, že jejich osobní hodnoty mohou ovlivnit jejich komunikaci, používání technik, výběr a prezentaci názorů, materiálů a povahu nebo provádění výzkumů. Setkají-li se s odlišným názorem, uznávají a respektují rozdílné postoje a individuální pocity, které mohou klienti, studenti, účastníci výcviku nebo pokusné osoby na tyto záležitosti mít.

ZÁSADA 4.

DŮVĚRNOST

Primární povinností psychoterapeutů je respektovat důvěrnost informací získaných od osob v průběhu své psychoterapeutické práce. Ostatním tyto informace sdělují pouze se souhlasem dané osoby (nebo jejího zákonného zástupce), s výjimkou těch neobvyklých případů, kdy by nesdělení informace pravděpodobně uvedlo danou osobu nebo jiné osoby do nebezpečí. Psychoterapeuti informují své klienty o právních hranicích důvěrnosti. Za normálních okolností by měl být souhlas s odhalením informace získán od dotyčné osoby písemně.

4/A

Informace získané v klinických nebo poradenských vztazích nebo data týkající se hodnocení dětí, studentů, zaměstnanců a ostatních jsou diskutovány pouze z profesních důvodů a pouze s osobami, kterých se daný případ týká. Písemné a ústní zprávy uvádějí pouze data přímo se vztahující k účelu hodnocení či doporučení a vynakládají veškeré úsilí, aby se zabránilo nepřiměřenému zásahu do soukromí.

4/B

Psychoterapeuti, kteří uvádějí osobní informace získané při výkonu povolání ve svých písemných pracích, přednáškách nebo je jinak prezentují veřejnosti, k tomu musí buď mít odpovídající předchozí souhlas, nebo vhodným způsobem zamlčet všechny údaje, které by mohly vést k identifikaci osoby.

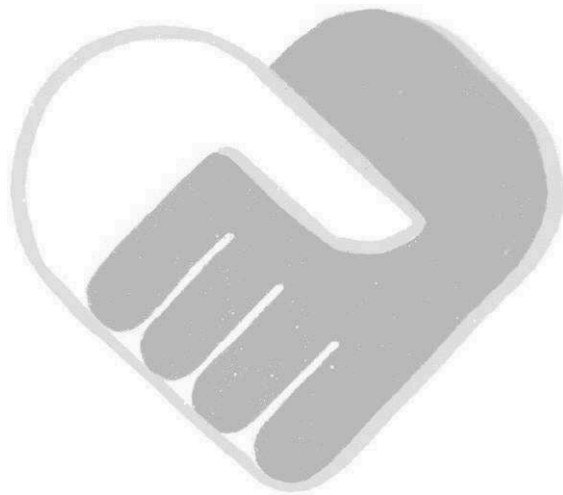
4/C

Psychoterapeuti učiní opatření pro zachování důvěrnosti při uchovávání a likvidaci záznamů, a také v případě jejich vlastní nedostupnosti.

4/D

Při práci s nezletilými nebo s osobami neschopnými udělit dobrovolný informovaný souhlas, kladou psychoterapeuti zvláštní důraz na ochranu zájmů těchto osob a informují a spolupracují s ostatními osobami, kterých se situace týká.

ZÁJMY KLIENTA

Psychoterapeuti respektují integritu a chrání zájmy lidí a skupin, se kterými pracují. Dojde-li ke střetu zájmů mezi klienty a institucemi zaměstnávajícími psychoterapeuty, objasní psychoterapeuti povahu a směřování svých povinností a odpovědnosti a informují obě strany o svých závazcích. Psychoterapeuti plně informují klienty o smyslu a povaze každého hodnocení, léčby, vzdělávacího nebo výcvikového procesu a otevřeně upozorní, že klienti, studenti, účastníci výcviku a výzkumu mají v rozhodnutí o své účasti možnost svobodné volby. Nutit lidi zúčastnit se nebo setrvat ve využívání služeb je neetické.

5/A

Psychoterapeuti si jsou neustále vědomi svých vlastních potřeb a své potenciálně vlivné pozice vůči osobám, jakými jsou klienti, studenti, účastníci výcviku a výzkumu a podřízení. Předcházejí zneužití důvěry a závislosti těchto osob. Psychoterapeuti dělají vše pro to, aby zamezili duálním vztahům, které by mohly negativně ovlivnit jejich profesionální úsudek nebo zvýšit riziko zneužití. Příkladem takových duálních vztahů může být mimo jiné léčba nebo výzkum zaměstnanců, studentů, supervizorů, blízkých přátel nebo příbuzných. Sexuální vztahy s kýmkoliv z klientů, studentů, účastníků výzkumu či zkoumaných osob jsou neetické.

5/B

Jestliže psychoterapeut souhlasí s poskytnutím svých služeb na žádost třetí strany, přebírá na sebe tímto odpovědnost objasnit všem zúčastněným stranám povahu vzájemných vztahů.

5/C

V případech, kdy organizace požaduje od psychoterapeutů porušení těchto nebo jakýchkoliv jiných etických zásad, psychoterapeuti objasní vzniklý rozpor mezi požadavky a zásadami. Informují všechny zúčastněné strany o svých etických povinnostech vyplývajících z jejich povolání a zachovávají se přiměřeným způsobem.

5/D

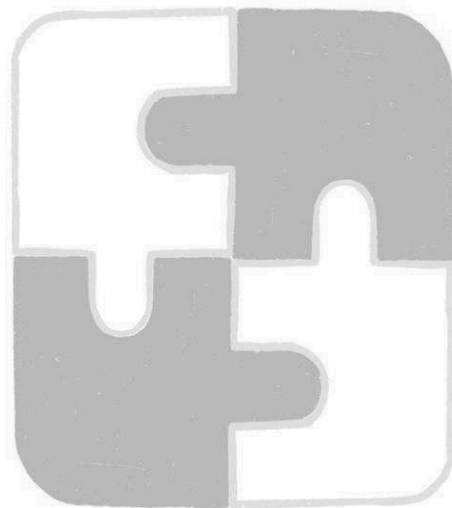
Psychoterapeuti předem plánují finanční stránku věci tak, aby ochránili nejlepší zájmy svých klientů, studentů, účastníků výcviku nebo výzkumu a aby byly finanční podmínky všem srozumitelné. Nedávají ani nepřijímají odměny za doporučení klienta do odborné psychoterapeutické péče. Část svých služeb poskytují zdarma nebo jen za nepatrnou finanční odměnu.

5/E

Psychoterapeuti ukončí klinický či poradenský vztah ihned, jakmile začne být zřejmé, že pro klienta není přínosný, nebo jakmile o to klient sám požádá. Klientovi nabídnou pomoc při hledání jiných zdrojů pomoci.

PROFESNÍ VZTAHY

Psychoterapeuti jednají s ohledem na potřeby, odlišné kompetence a povinnosti svých kolegů psychoterapeutů, psychologů, lékařů a pracovníků jiných profesí. Respektují práva a povinnosti institucí nebo organizací, se kterými jsou tito kolegové provázáni.

6/A

Psychoterapeuti znají oblasti kompetence příbuzných profesí. Plně využívají všechny odborné, technické a administrativní zdroje, které nejlépe poslouží zájmu klienta. Absence formálních vztahů s pracovníky jiných profesí nezbavuje psychoterapeuty odpovědnosti zabezpečit klientům ty nejlepší možné služby, ani je nezbavuje povinnosti být předvídaví, pečliví a taktní při vyhledávání potřebné doplňkové nebo alternativní pomoci.

6/B

Psychoterapeuti znají a berou v úvahu tradice a postupy ostatních profesních skupin, se kterými spolupracují. Jestliže jsou klientovi poskytovány podobné služby od jiného odborníka, psychoterapeut pečlivě posoudí tento profesní vztah a postupuje pozorně a citlivě vůči léčebným záležitostem i celkovému zájmu klienta. Psychoterapeut tyto otázky s klientem projedná, aby se minimalizovalo riziko nedorozumění a konfliktu a pokud možno se snaží s ostatními zúčastněnými profesionály zachovat jasný vztah, na kterém se dohodnou.

6/C

Psychoterapeuti, kteří zaměstnávají nebo dohlíží na jiné odborníky nebo odborníky ve výcviku, přijímají povinnost usnadnit další profesní vývoj těchto jedinců a podniknou kroky k zajištění jejich

způsobilosti. Poskytují odpovídající pracovní podmínky, pravidelné hodnocení, konstruktivní konzultace a možnost získávat zkušenosti.

6/D

Psychoterapeuti sexuálně ani jinak nezneužívají svůj profesní vztah s klienty, supervidovanými ko- legy, studenty, zaměstnanci nebo účastníky výzkumu. Psychoterapeuti nepřehlížejí ani se nezapojují do sexuálního obtěžování. Sexuální obtěžování je definováno jako příjemcem nevyžádané chování, záměrné nebo opakované poznámky, gesta či fyzický kontakt sexuální povahy.

6/E

Jestliže je psychoterapeutovi známo porušení etických norem jiným psychoterapeutem, pak se snaží, je-li to vhodné, tento problém neformálně vyřešit tím, že na toto chování dotyčného psychoterapeuta upozorní. Jestliže je tento prohřešek pouze malý a/nebo se zdá být výsledkem nedostatku citlivosti, znalosti nebo zkušenosti, je takovéto neformální řešení obvykle přiměřené. Tyto neformální snahy musí být podniknuty citlivě, s ohledem na právo na důvěrnost všech zúčastněných. Pokud se nezdá, že by přestupek mohl být napraven pouze neformální cestou nebo je vážnější povahy, psychoterapeuti na to

upozorní příslušnou instituci, asociaci nebo výbor zabývající se profesní etikou a chováním.

6/F

Publikační zásluha je přiznána těm, kteří do publikace přispěli, úměrně rozsahu jejich odborného příspěvku. Významné příspěvky odborné povahy, které pro společný projekt vytvořilo několik osob, se posuzují jako spolu- autorství s osobou, která poskytla zásadní příspěvek uvedený jako první. Drobné příspěvky odborné povahy a rozsáhlejší administrativní nebo podobná neodborná pomoc mohou být uvedeny jako poznámky pod čarou nebo v úvodu díla. Odkazy ve formě citací v textu se týkají publikovaného i nepublikovaného materiálu, který přímo ovlivnil výzkum či studii. Psychoterapeuti, kteří sestavují a upravují cizí materiál k publikaci, zveřejňují tento materiál pod jmény původních autorů a tam, kde je to vhodné, uvedou sebe coby editora. Všem přispěvatelům jsou připsány zásluhy a jsou jmenovitě uvedeni.

6/G

Při provádění výzkumu v institucích a organizacích si psychoterapeuti zajistí příslušné oprávnění k provedení tohoto výzkumu. Jsou si vědomi svých závazků vůči budoucím výzkumným pracovníkům a zajistí, že hostitelské instituce obdrží adekvátní informace o výzkumu a dostatečné uznání za své zásluhy.

ZÁSADA 7.

VEŘEJNÁ PROHLÁŠENÍ

Veřejná prohlášení, oznámení o poskytovaných službách, reklama a propagační aktivity psychoterapeutů slouží k tomu, aby si veřejnost mohla vytvořit informované názory a měla možnost volby. Psychoterapeuti přesně a objektivně uvádějí svoji profesní kvalifikaci, členství a funkce, a také takto uvádějí informace o institucích nebo organizacích, se kterými mohou být spojováni a kterých se tato prohlášení týkají. Ve veřejných prohlášeních, kde psychoterapeuti poskytují psychoterapeutické informace, odborné názory nebo informace o dostupnosti jednotlivých technik, produktů, publikací a služeb, zakládají svá tvrzení na obecně přijatelných zjištěních a technikách, plně přitom uznávají jejich meze a připouštějí pochybnosti o nich.

7/A

Při oznamování nebo propagaci odborných služeb mohou psychoterapeuti pro popis poskytovatele a poskytovaných služeb uvést následující informace: jméno, nejvyšší dosažený stupeň vzdělání nebo osvědčení o výcviku od akreditované instituce, datum, typ, diplom ECP, členství v psychoterapeutických organizacích a profesně relevantních nebo příbuzných subjektech, adresu, telefonní číslo, úřední hodiny, stručný výčet typů nabízených psychologických služeb a přiměřené informace o poplatcích, znalosti cizích jazyků, vztahu k pojištění nebo platbám třetí strany a další stručné a vhodné informace. Dodatečné relevantní nebo pro zákazníka důležité informace mohou být zahrnuty pouze, pokud to není v rozporu s ostatními body těchto etických zásad.

7/B

Při oznamování nebo propagaci psychoterapeutických služeb nebo publikací psychoterapeuti nepopisují své vztahy k žádné organizaci takovým způsobem, který by klamně vyvolával dojem, že je tato organizace sponzoruje nebo mu poskytl

certifikaci. Jako konkrétní příklad lze uvést, že psychoterapeuti neuvádějí evropskou či národní registraci nebo členství v jiné instituci či asociaci způsobem, který by naznačoval, že toto členství automaticky znamená specializovanou odbornou způsobilost nebo kvalifikaci. Veřejným prohlášením se mimo jiné myslí komunikace prostřednictvím periodik, knih, seznamů, adresářů, internetu, televize, rádia nebo filmů.

Veřejná prohlášení neobsahují (i) nepravdivá, podvodná, zavádějící, klamná nebo nepoctivá prohlášení, (ii) chybná vysvětlení skutečnosti nebo prohlášení vedoucí pravděpodobně ke zkreslení, protože v daném kontextu se jedná jen o částečné odhalení podstatných faktů,

(iii) potvrzení kvality psychoterapeutických služeb nebo jejich výsledků od pacienta,

(iv) prohlášení mající v úmyslu nebo pravděpodobně vytvářející falešná nebo neoprávněná očekávání příznivých výsledků, (v)

prohlášení vytvářející dojem, že schopnosti terapeuta jsou neobvyklé, jedinečné nebo je nelze jinde nalézt,

(vi) prohlášení záměrně mířená nebo

pravděpodobně se obracející na klientovy obavy, úzkosti nebo emoce týkající se možných špatných následků plynoucích z nevyužití nabízených služeb, (vii) prohlášení týkající potřeby nabízených služeb ve srovnání s jinými, (viii) prohlášení přímo oslovující jednotlivé klienty.

7/C

Psychoterapeuti se nijak neodvštěvují ani neposkytují nic hodnotného zástupcům tisku, rozhlasu, televize nebo jiného komunikačního média, v očekávání nebo na oplátku za profesní publicitu. Placená inzerce musí být jako taková označená, pakliže to není zřejmé z kontextu. Pokud se jedná o sdělení veřejnosti prostřednictvím rozhlasu nebo televize, je inzerce nahrána předem a autorizována psychoterapeutem k vysílání. Kopie reklam a záznamů vysílání jsou psychoterapeutem uchovávány.

7/D

Oznámení či inzerce „skupin osobního růstu“, sezení speciálních zájmových skupin, kursů, seminářů, výcviků a organizací poskytují jasné sdělení o účelu a srozumitelný popis poskytovaných zážitků nebo výcviku. Vzdělání, výcvik a zkušenosti lektorů jsou přiměřeně specifikovány a je možno se o nich dozvědět před zahájením skupiny, výcvikového kursu či jiných poskytovaných služeb. Zřetelný údaj o poplatcích a jiných smluvních důsledcích je rovněž k dispozici před zahájením.

7/E

Psychoterapeuti podílející se na rozvoji nebo propagaci psychoterapeutických technik, produktů, knih a dalších věcí nabízených pro komerční účely vyvíjejí přiměřené úsilí k tomu, aby oznámení a inzerce byly uváděny profesionálním, vědecky přijatelným, etickým a přesně informujícím způsobem.

7/F

Psychoterapeuti se pro osobní zisk nepodílejí na komerčních oznámeních a inzerci, doporučující veřejnosti koupi nebo používání soukromých nebo jednotlivých produktů či služeb, pokud je jejich účast založena pouze na tom, že jsou psychoterapeuti.

7/G

Psychoterapeuti prezentují vědeckost a umění psychoterapie a nabízejí svoje služby, produkty a publikace poctivě a přesně, vyhýbají se dezinterpretacím způsobeným senzacechtivostí, přeháněním nebo povrchností. Psychoterapeuti se řídí svojí základní povinností pomáhat veřejnosti vytvářet si informované soudy, názory a rozhodnutí.

7/H

Jako učitelé musí psychoterapeuti zajistit, že údaje v katalogích a nabídkách kursů jsou přesné a nezavádějící, hlavně co se týče obsahu kursu, pravidel hodnocení a povahy zážitků.

Oznámení, letáky či inzerce nabízející workshopy, semináře nebo jiné vzdělávací programy přesně specifikují publikum, pro které jsou programy určeny, dále vstupní požadavky, vzdělávací cíle a povahu použitých materiálů. Tato oznámení také přesně uvádějí vzdělání, výcvik a zkušenosti psychoterapeutů, kteří program prezentují, a všechny informace o poplatcích.

7/I

Jsou-li při náboru účastníků výzkumu nabízeny na oplátku klinické nebo jiné profesionální služby, musí být v příslušném oznámení či v inzerci zároveň uveden druh těchto služeb a poplatky nebo jiné povinnosti, na které bude muset účastník výzkumu přistoupit.

7/J

Psychoterapeut přijímá povinnost uvádět na pravou míru prohlášení jiných, kteří prezentují jeho profesionální psychoterapeutickou kvalifikaci nebo spojení s produkty či službami, pokud jsou prezentovány v rozporu s těmito zásadami.

7/K

Individuální diagnostické nebo terapeutické služby jsou poskytovány pouze v kontextu profesionálního psychoterapeutického vztahu. Dává-li psychoterapeut rady na veřejných přednáškách, v novinách nebo člancích v časopisech, v rozhlasových nebo televizních pořadech, v poštovních zásilkách nebo podobných médiích, využívá při tom nejnovější data a poznatky a svůj nejlepší profesionální úsudek.

7/L

Produkty, které jsou popisovány nebo prezentovány na veřejných přednáškách, v novinách nebo člancích v časopisech, rozhlasových nebo televizních pořadech, v poštovních zásilkách nebo podobných médiích, splňují stejné uznávané normy, jaké existují pro produkty použité v kontextu profesního vztahu.

ZÁSADA 8.

DIAGNOSTICKÉ TECHNIKY

Při vývoji, publikování a využívání psychoterapeutických nebo psychologických diagnostických technik psychoterapeuti usilují o prosazování nejlepších zájmů a prospěchu klienta. Výsledky chrání před zneužitím.

Respektují právo klienta znát výsledky, učiněné interpretace základy, ze kterých vychází jejich závěry a doporučení.

Psychoterapeuti v mezích zákona vyvinou veškeré úsilí, aby testy a ostatní diagnostické techniky zůstaly v bezpečí. Snaží se zajistit, aby i ostatní využívali diagnostické techniky vhodným způsobem.

8/A

Při používání diagnostických technik psychoterapeuti respektují právo klienta na plné vysvětlení povahy a účelu těchto technik, a to způsobem, který je pro klienta srozumitelný, nebyla-li z tohoto pravidla učiněna předem dohodnutá výjimka. Poskytují-li vysvětlení jiní, psychoterapeut musí ustanovit postup, který zajistí správnost tohoto vysvětlení.

8/B

Psychoterapeuti odpovídají za vývoj a standardizace psychologických testů a jiných hodnotících technik využívají zavedené vědecké postupy a přihlížejí k příslušným normám EAP, národním normám a normám dané instituce či organizace.

8/C

Při sdělování výsledků hodnocení psychoterapeuti uvedou všechny existující výhrady, které se týkají jejich platnosti a spolehlivosti vzhledem k okolnostem při testování nebo nepřiměřenosti norem pro testovaného člověka. Psychoterapeuti usilují o to, aby výsledky hodnocení a jejich interpretace nezneužily jiné osoby.

8/D

Psychoterapeuti si jsou vědomi toho, že výsledky hodnocení mohou časem zastarat a že nepodávají úplný obraz zkoumaného člověka. Snaží se všemi způsoby zabránit a předejít zneužití zastaralých nebo neúplných hodnocení.

8/E

Psychoterapeuti, kteří nabízejí testování a interpretaci testů, jsou schopni poskytnout příslušné důkazy o validitě programů a postupů použitých k interpretaci. Veřejná nabídka služby interpretace se považuje za konzultaci mezi odborníky. Psychoterapeuti udělají vše pro to, aby zamezili zneužití hodnotících zpráv.

8/F

Psychoterapeuti při svém působení jako učitelé, mentoři nebo supervizoři nepodněcují ani nepodporují používání psychoterapeutických nebo psychologických diagnostických technik lidmi bez příslušného výcviku nebo kvalifikace.

ZÁSADA 9. VÝZKUM

Rozhodnutí provést výzkum spočívá na uvážném rozhodnutí každého psychoterapeuta o tom, jak nejvíce prospět humanitním vědám a blahu lidí.

Po rozhodnutí o provedení výzkumu psychoterapeut zvažuje různé možnosti, jak lze energii a zdroje výzkumu investovat. Na základě této úvahy psychoterapeut vede výzkum s ohledem na důstojnost a prospěch účastníků, a má na vědomí předpisy a profesní normy týkající se vedení výzkumu s lidskými účastníky.

9/A

Při plánování studie má psychoterapeut, který vede výzkum (výzkumník), odpovědnost za pečlivé zvážení etické přijatelnosti výzkumu.

Do té míry, do jaké by zvážení vědeckých a lidských hodnot směřovalo ke kompromisu u jakékoli zásady, bere na sebe výzkumník odpovídajícím způsobem závažnou povinnost vyhledat etickou radu a zajišťuje nezbytné záruky na ochranu práv lidských účastníků.

9/B

Zvážení, zda účastník plánované studie bude „osobou ohroženou“ nebo „osobou minimálně ohroženou“ podle uznávaných standardů, je prvořadou etickou otázkou výzkumníka.

9/C

Výzkumník je vždy odpovědný za zajištění etického zacházení ve výzkumu. Výzkumník je rovněž odpovědný za etické zacházení s účastníky výzkumu ze strany spolupracovníků, asistentů, studentů a zaměstnanců, kteří však všichni mají podobné závazky.

9/D

S výjimkou výzkumu s minimálním rizikem učiní výzkumník jasnou a čestnou dohodu s

účastníky výzkumu, která předchází jejich účasti a která ujasňuje závazky a povinnosti každého z nich. Výzkumník je povinen dodržet všechny sliby a závazky vyplývající z této dohody. Výzkumník informuje účastníky o všech aspektech výzkumu, o nichž se lze domnívat, že by mohly mít vliv na ochotu k účasti a vysvětluje všechny ostatní aspekty výzkumu, na které se účastníci dotazují. Neodhalení všech aspektů před získáním informovaného souhlasu vyžaduje dodatečné záruky k ochraně prospěchu a důstojnosti účastníků výzkumu. Výzkumy s dětmi nebo s účastníky se znevýhodněním, jež by mohlo omezit pochopení a/nebo dorozumívání, vyžadují zvláštní postupy ochrany.

9/E

Metodické požadavky studie mohou vyžadovat utajování nebo klamání. Před provedením takové studie má výzkumník zvláštní odpovědnost (i) určit, zda použití takových metod je ospravedlnitelné předpokládanými vědeckými, výchovnými či jinak vyplývajícími hodnotami; (ii) určit, zda nejsou k dispozici jiné postupy, které nevyužívají utajování či klamání; (iii) zabezpečit, že účastníkům bude poskytnuto dostatečné vysvětlení co nejdříve. O těchto technikách se předpokládá, že nebudou používány.

9/F

Výzkumník respektuje svobodu jednotlivce kdykoliv odmítnout účast či vystoupit z výzkumu. Povinnost ochraňovat tuto svobodu vyžaduje pečlivé promyšlení a zvážení v okamžiku, kdy je výzkumník v pozici autority nebo má vliv na účastníka. Taková pozice autority mimo jiné zahrnuje situace, ve kterých je účast na výzkumu vyžadována jako součást pracovního poměru nebo ve kterých je účastníkem student, klient nebo zaměstnanec výzkumníka. Práva jedince jsou nadřazena potřebě výzkumníka dokončit výzkum.

9/G

Výzkumník chrání účastníka před fyzickou a duševní nepohodou, újmou či nebezpečím, které mohou vzniknout v důsledku výzkumných postupů. Pokud existuje ohrožení takovými následky, výzkumník o této skutečnosti účastníka informuje. Výzkumné postupy, které pravděpodobně způsobí vážnou či déletrvající újmu účastníkovi nejsou používány, s výjimkou případů, kdy by jejich nepoužitím byl účastník vystaven většímu ohrožení nebo pokud má výzkum potenciálně velký přínos a byl získán dobrovolný a plně informovaný souhlas od všech účastníků. Účastník by měl být o postupech informován proto, aby se mohl s výzkumníkem spojit v přiměřené době následující po výzkumu, ve které by mohl nastat stres, případná újma nebo otázky a obavy spojené s výzkumem. Souhlas získaný od účastníků neomezuje jejich zákonná práva ani nesnižuje výzkumníkovu zákonnou odpovědnost.

9/H

Po shromáždění dat poskytne výzkumník

účastníkovi informace o podstatě studie a pokusí se vyvrátit mylné představy, které mohly vzniknout. V případech, kdy vědecké či humánní hodnoty ospravedlňují pozdržení či zatajení této informace na sebe výzkumník bere zvláštní odpovědnost za sledování výzkumu a za ujištění, že účastníkům nehrozí žádné škodlivé následky.

9/I

Pokud výzkumné postupy vedou k nežádoucím následkům pro jednotlivého účastníka, nese výzkumník odpovědnost za odhalení a odstranění nebo nápravu těchto následků, a to včetně dlouhodobých následků.

9/J

Informace o účastníkovi získané během výzkumu jsou důvěrné, pokud nebylo předem dohodnuto jinak. Pokud existuje možnost, že by přístup k těmto informacím získali jiní lidé, je tato možnost včetně způsobu ochrany důvěrnosti vysvětlena účastníkovi v rámci postupu pro získání informovaného souhlasu.

Evropská asociace pro psychoterapii (EAP)

Vídeň, červenec 2002

Revidovaná verze odhlasovaná v

Bělehradě, říjen 2018

Revize ČAP, září 2023

ETICKÝ KODEX SPOLEČNOSTI SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ ČR

1. Etické zásady

1.1. Sociální práce je založena na hodnotách demokracie, lidských práv a sociální spravedlnosti. Sociální pracovníci proto dbají na dodržování lidských práv u skupin a jednotlivců tak, jak jsou vyjádřeny v dokumentech relevantních pro praxi sociálního pracovníka, a to především ve Všeobecné deklaraci lidských práv, Chartě lidských práv Spojených národů a v Úmluvě o právech dítěte a dalších mezinárodních deklaracích a úmluvách. Dále se řídí Ústavou, Listinou základních práv a svobod a dalšími zákony tohoto státu, které se od těchto dokumentů odvíjejí.

1.2. Sociální pracovník respektuje jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, pohlaví, rodinný stav, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jak se podílí na životě celé společnosti.

1.3. Sociální pracovník respektuje právo každého jedince na seberealizaci v takové míře, aby současně nedocházelo k omezení stejného práva druhých osob.

1.4. Sociální pracovník pomáhá jednotlivcům, skupinám, komunitám a sdružení občanů svými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi při jejich rozvoji a při řešení konfliktů jednotlivců se společností a jejich následků.

1.5. Sociální pracovník dává přednost profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy. Služby poskytuje na nejvyšší odborné úrovni.

2. Pravidla etického chování sociálního pracovníka

2.1. *Ve vztahu ke klientovi*

2.1.1. Sociální pracovník podporuje své klienty k vědomí vlastní odpovědnosti.

2.1.2. Sociální pracovník jedná tak, aby chránil důstojnost a lidská práva svých klientů.

2.1.3. Sociální pracovník pomáhá se stejným úsilím a bez jakékoliv formy diskriminace všem klientům. Sociální pracovník jedná s každým člověkem jako s celostní bytostí. Zajímá se o celého člověka v rámci rodiny, komunity a společenského a přirozeného prostředí a usiluje o rozpoznání všech aspektů života člověka. Sociální pracovník se zaměřuje na silné stránky jednotlivců, skupin a komunit a tak podporuje jejich zmocnění.

2.1.4. Chrání klientovo právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Data a informace požaduje s ohledem na potřebnost při zajištění služeb, které mají být klientovi poskytnuty a informuje ho o jejich potřebnosti a použití. Žádnou informaci o klientovi neposkytne bez jeho souhlasu. Výjimkou jsou osoby, které nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu (zejména nezletilé děti) nebo tehdy, kdy jsou ohroženy další osoby. V případech, kde je to v souladu s platnými právními předpisy, umožňuje účastníkům řízení nahlížet do spisů, které se řízení týkají.

2.1.5. Sociální pracovník podporuje klienty při využívání všech služeb a dávek sociálního zabezpečení, na které mají nárok, a to nejen od instituce, ve které jsou zaměstnáni, ale i ostatních příslušných zdrojů. Poučí klienty o povinnostech, které vyplývají z takto poskytnutých služeb a dávek. Podporuje klienta při řešení problémů týkajících se dalších sfér jeho života.

2.1.6. Sociální pracovník podporuje klienty při hledání možností jejich zapojení do procesu řešení jejich problémů.

2.1.7. Sociální pracovník je si vědom svých odborných a profesních omezení. Pokud s klientem nemůže sám pracovat, předá mu informace o dalších formách pomoci. Sociální pracovník jedná s osobami, které používají jejich služby (klienty) s účastí, empatií a péčí.

2.2. Ve vztahu ke svému zaměstnavateli

2.2.1. Sociální pracovník odpovědně plní své povinnosti vyplývající ze závazku ke svému zaměstnavateli.

2.2.2. V zaměstnavatelské organizaci spolupůsobí při vytváření takových podmínek, které umožní sociálním pracovníkům v ní zaměstnaným přijmout a uplatňovat závazky vyplývající z tohoto kodexu.

2.2.3. Snaží se ovlivňovat sociální politiku, pracovní postupy a jejich praktické uplatňování ve své zaměstnavatelské organizaci s ohledem na co nejvyšší úroveň služeb poskytovaných klientům.

2.3. Ve vztahu ke kolegům

2.3.1. Sociální pracovník respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálních služeb.

2.3.2. Respektuje rozdíly v názorech a praktické činnosti kolegů a ostatních odborných a dobrovolných pracovníků. Kritické připomínky k nim vyjadřuje na vhodném místě vhodným způsobem.

2.3.3. Sociální pracovník iniciuje a zapojuje se do diskusí týkajících se etiky se svými kolegy a zaměstnavateli a je zodpovědný za to, že jeho rozhodnutí budou eticky podložena.

2.4. Ve vztahu ke svému povolání a odbornosti

2.4.1. Sociální pracovník dbá na udržení a zvyšování prestiže svého povolání.

2.4.2. Neustále se snaží o udržení a zvýšení odborné úrovně sociální práce a uplatňování nových přístupů a metod.

2.4.3. Působí na to, aby odbornou sociální práci prováděl vždy kvalifikovaný pracovník s odpovídajícím vzděláním.

2.4.4. Je zodpovědný za své soustavné celoživotní vzdělávání a výcvik, což je základ pro udržení stanovené úrovně odborné práce a schopnosti řešit etické problémy.

2.4.5. Pro svůj odborný růst využívá znalosti a dovednosti svých kolegů a jiných odborníků, naopak své znalosti a dovednosti rozšiřuje v celé oblasti sociální práce.

2.4.6. Sociální pracovník spolupracuje se školami sociální práce, aby podpořil studenty sociální práce při získávání kvalitního praktického výcviku a aktuální praktické znalosti.

2.5. Ve vztahu ke společnosti

2.5.1. Sociální pracovník má právo i povinnost upozorňovat širokou veřejnost a příslušné orgány na případy porušování zákonů a oprávněných zájmů občanů.

2.5.2. Zasazuje se o zlepšení sociálních podmínek a zvyšování sociální spravedlnosti tím, že podněcuje změny v zákonech, v politice státu i v politice mezinárodní.

2.5.3. Upozorňuje na možnost spravedlivějšího rozdělení společenských zdrojů a potřebu zajistit přístup k těmto zdrojům těm, kteří to potřebují.

2.5.4. Působí na rozšíření možností a příležitostí ke zlepšení kvality života pro všechny osoby, a to se zvláštním zřetelem ke znevýhodněným a postiženým jedincům a skupinám.

2.5.5. Sociální pracovník působí na zlepšení podmínek, které zvyšují vážnost a úctu ke kulturám, které vytvořilo lidstvo.

2.5.6. Sociální pracovník požaduje uznání toho, že je zodpovědný za své jednání vůči osobám, se kterými pracuje, vůči kolegům, zaměstnavatelům, profesní organizaci a vzhledem k zákonným ustanovením, a že tyto odpovědnosti mohou být ve vzájemném konfliktu.

3. Etické problémové okruhy

Tyto problémové okruhy by měly být rozpracovány v rozšířeném kodexu, který by byl zaměřen na specifika sociální práce v různých oblastech. Sociální práce s jednotlivcem, rodinami, skupinami, komunitami a organizacemi vytváří pro sociálního pracovníka situace, ve kterých musí nejen eticky hodnotit, vybírat možnosti, ale i eticky rozhodovat. Sociální pracovník eticky uvažuje při sociálním šetření, sběru informací, jednáních a při své profesionální činnosti o použití metod sociální práce, o sociálně technických opatřeních a administrativně správních postupech z hlediska účelu, účinnosti a důsledků na klientův život.

A. Základní etické problémy jsou - kdy vstupovat či zasahovat do života občana a jeho rodiny, skupiny či obce (např. z hlediska prevence či sociální terapie společensky nežádoucí situace), - kterým sociálním případům dát přednost a věnovat čas na dlouhodobé sociálně výchovné působení, - kolik pomoci a péče poskytnout, aby stimulovaly klienta ke změně postojů a k odpovědnému jednání a nevedly k jejich zneužití, - kdy přestat se sociální terapií a poskytováním služeb a dávek sociální pomoci

B. Další problémové okruhy, které se občas vyskytují a vyžadují etické hodnocení a rozhodování vyplývají z následujících situací, kdy loajalita sociálního pracovníka s klientem se dostane do střetu zájmů - při konfliktu zájmu samotného sociálního pracovníka se zájmem klienta, - při konfliktu klienta a jiného občana, - při konfliktu mezi institucí či organizací a skupinou klientů, - při konfliktu zájmu klientů a ostatní společností, - při konfliktu mezi zaměstnavatelem a jeho sociálními pracovníky.

C. Sociální pracovník má ve své náplni roli pracovníka, který klientům pomáhá a současně má klienty kontrolovat. Vztahy mezi těmito protichůdnými aspekty sociální práce vyžadují, aby si sociální pracovníci vyjasnili etické důsledky kontrolní role a do jaké míry je tato role přijatelná z hlediska základních hodnot sociální práce.

4. Postupy při řešení etických problémů

Závažné etické problémy budou probírány a řešeny ve skupinách pracovníků v rámci Společnosti sociálních pracovníků ČR (dále jen Společnost). Sociální pracovník má mít možnost: diskutovat, zvažovat a analyzovat tyto problémy ve spolupráci s kolegy a dalšími odborníky, event. i za účasti stran, kterých se týkají.

Společnost může doplnit a přizpůsobit etické zásady pro ty oblasti terénní sociální práce, kde jsou etické problémy komplikované a závažné.

Na základě tohoto kodexu je úkolem Společnosti pomáhat jednotlivým sociálním pracovníkům analyzovat a pomáhat řešit jednotlivé problémy.

Etický kodex byl schválen plénem Společnosti sociálních pracovníků 19. 5. 2006 a nabývá účinnosti od 20. 5. 2006.